

esetben a követelési joga tárgyát tevő dolog felett, és holott a végrehajtást szenvedő alanyi bűnössége éppúgy fennforgott az egyik, mint a másik esetben és mindkét esetben egyformán meg volt sértve és kiáltott retorzió után az állami hatósági intézkedés megsértése, a hatósági tekintély.

Miután pedig a végrehajtást szenvedő adósa, a másodadós, a letiltó rendelkezésemből értesül a letiltásról, azzal, hogy a fizetést a végrehajtást szenvedő kezéhez teljesíti, az általa elkövetett hitelsértés büntetében bűnsegéd, mert a fizetéssel, különösen, ha a követelés egyikén sem hajtható be, lehetővé tette a végrehajtató hitelező megkárosítását. Eppen ezért a Végrehajtási törvény 82. §. ut. bekezdésében, amely szerint „azon adós, aki a lefoglalt követelést a végrehajtást szenvedőnek, vagy bárki másnak bírói utalvány nélkül kifizeti, az *esetleges* büntető következményeken felül vagyoniilag is akként marad kötelezve, mintha a fizetést nem teljesítette volna”, az ebben bántortalanul hangzó és kétséget támasztó „esetleges” megjelölés törvényileg volna kihagyandó, hogy a 82. §. alapján kibocsájtandó letiltó rendelkezés sem ilyen bántortalanul, de egész határozottan utaljon a törvénybe ütköző eljárás büntetőjogi következményeire.

Dr. Balla Ignác.

Szépséghez való jog.

Magánjogi Törvénykönyvünk Javaslatának 1727. §-a fennálló szokásjogunkkal egyezően kimondja:

„Aki tiltott cselekménnyel mást testi épségében, vagy egészségében sértett meg, köteles a sértettnek a gyógyítás költségét és elmaradt keresményét megtéríteni stb.”

Gyakori eset azonban, hogy a testi sértés folytán nem annyira épségben, mint — „szépségben” szenved valaki csorbát. Elferdült orr, behasadt ajak, csipkézett szélű fül, vagy akár csak egy csunya forradás: csupa olyan testi hiba, mely a sérültet keresőképeségében nem gátolja, „csak” éppen csunya, groteszk, vagy akár egyszerűen „nem szép” külsejűvé teszi, okozva neki ezzel sok szomorú órát, mellőzést, lelki fájdalmat, sőt lelki bajt; mindezen felül és éppen ezekből kifolyólag esetleg anyagi kárt is.

A jogérzet követelménye, hogy a személyiség védelme ne csak a testi épségre, hanem a szép, vagy helyesebben normális külső megjelenésre is vonatkozzék; illetőleg másként fogalmazva a tételt: a testi épséghez való jog mellett a hibátlan külsőhöz való jog is soroztassék be, a személyiségi jogok neve alatt csoportosított alanyi jogok körébe.

A jogosítvány esztétikai tartalma, szemben a testi épséghez való joggal, melyet tisztán orvostani szempontok determinálnak. Tekintettel az esztétikai értéktételek ingadozó és subjektív volta, ez a tartalom csak negative adható meg: ne legyen a jogosítottnak semmi olyan külső elváltozása, mely közfelfogás szerint csunya, (ez a csunyaság nyilvánulhat méretben: pl. óriási

orr, épségben: pl. sérült fülkagyló, elhelyezkedésben, pl. idegbántalom következtében félrehuzódott száj, színezésben: pl. maró vegyszerrel elszínezett arcbőr stb.) hogy a jogi dogmatika kötelmi szabályokkal kereste-e a kérdés megoldását (mint azt a bírói gyakorlat hajdan leányok tartós eltorzulást okozó sérülésénél, mint egyedüli elismert esetről tesz), a személyiségi jogok egyik meglevő kategóriáját tágítsa-e tartalmilag, vagy a fenti módon az abszolút hatályu személyiségi jogok új alakját konstruálja-e, annak a fejtegetése már túlnő ezen rövidre szabott vázlat keretein. Eppen így el kívánom kerülni az állásfoglalást abban a szerkesztéstani vitában, mely a személyiség védelmének a magánjogi rendszerben való elhelyezése körül kifejlődött (lásd Szász—Schwartz: Új irányok a magánjogban).

A kérdés mindaddig nem volt aktuális, míg az orvosi tudomány óriási tempójú fejlődése létre nem hozta és külön tudományággá nem fejlesztette a plasztikai sebészetet. Ma már megvan a módja annak, a „hibátlan külsőhöz való jog” sérelmei legtöbb esetben reparáltassanak, a jogositvány megsértőjét tehát a bíróságnak a sértett fél kívánatára kötelezni kell arra, hogy viselje a sérült testrészt sebészplasztikai helyreállításának költségét.

Családjogi és kötelmijogi vonatkozásban egyaránt a hibátlan külsőhöz való jog elismerését jelenti a budapesti közp. kir. járásbíróság 240.744/1925. számú jogerős ítélete, mely a kiskorú leányon végzett orrplasztikai műtét költségeiben marasztalta az apát, bár ő nem csak hogy nem vállalta magára azok megfizetését, hanem még a műtét megtörténtéről is csak utólag szerzett tudomást. Az ítélet elsősorban családjogi jelentőségű, amennyiben kitérít a szülőt terhelő ápolás-gyógyítási kötelezettség körét, belevonva abba a gyermek külsejét esztétikailag károsan befolyásoló testi hiba orvoslásplasztikai korrigálásának kötelezettségét is. A gyermektartás körén túl értékesíthető a jogelv a nőtartás körében is, éppen úgy terhelvén a férjet nejével, mint a szülőt gyermekével szemben (férjes aszszonynál mindenestre kisebb jelentőségű az anyagi károsodás elhárításának momentuma).

A fentiekkel megfelelően tágítandók lennének a kötelmi jogban az ügyvitel szabályai is. A megbízás nélküli ügyvitelre gondolok, illetőleg azon belül különösen az u. n. szükségbeli ügyvitelre. „Az ügy urának akarata, sőt tilalma ellenére is helyénvaló a beavatkozás, ha anélkül az ügy urát terhelő tartási kötelezettségnek... kellő teljesítése maradna el...” (javaslat 1635. §. 2. bek.). A fentiek során már említett bírói ítélet az operáló orvost szükségbeli ügyvivőnek tekintti, akinek munkadíját tehát a kiskorú paciens törvényes képviselője megfizetni köteles, bár ő a műtét elvégzésére megbízást nem adott. Hogy a szükségbeli ügyvitel szabályai szerint a körülményekhez mért — és nem csak a szükséges és hasznos — kiadások térítendőek meg, az a jogirodalomban régóta elfogadott álláspont. Kétes esetekben a kellő határvonal megvonása végsősorban bírói mérlegelésre tartozik, melynél a testi hiba elrűtítő hatásának foka és a felek életkörülményei szolgálnak irányítóul.

Dr. Székely János.